

TASIC & PARTNERS

ADVOKATI • ATTORNEYS AT LAW

NEWSLETTER

18/11/2021

Zakon o Zaštitniku građana i Zakon o izmenama i dopunama Zakona o slobodnom pristupu informacijama od javnog značaja

U Službenom glasniku Republike Srbije broj 105 od 08.11.2021. godine objavljen je novi Zakon o Zaštitniku građana, kao i Zakon o izmenama i dopunama Zakona o slobodnom pristupu informacijama od javnog značaja, koji su stupili na snagu osmog dana od dana objavljivanja u Službenom glasniku Republike Srbije odnosno 16.11.2021. godine.

1. Zakon o zaštitniku građana

Novi Zakon o Zaštitniku građana donosi više značajnih novina, a jedna od njih je **produženje mandata Zaštitnika građana**. Naime, mandat je produžen na osam godina (sa prethodno propisanih pet), dok je mogućnost ponovnog izbora Zaštitnika građana ukinuta.

Pored toga, Zakon donosi izmene u postupku izbora Zaštitnika građana. Umesto dosadašnje prakse da narodni poslanici predlažu kandidate za izbor Zaštitnika građana, **uveden je institut javnog poziva** koji omogućava svim zainteresovanim licima da se prijave kao potencijalni kandidati za Zaštitnika građana. Postupak izbora Zaštitnika građana identičan je postupku izbora poverenika za informacije od javnog značaja koji je niže u tekstu detaljnije objašnjen.

Dalje, za Zaštitnika građana može se izabrati lice koje ne mora nužno da bude diplomirani pravnik (kako je to raniji zakon predviđao), već je dovoljno da ima visoko obrazovanje i najmanje deset godina iskustva na poslovima koji su od značaja za obavljanje poslova iz nadležnosti Zaštitnika građana.

Kada je reč o izboru zamenika Zaštitnika građana, više ih ne bira Narodna skupština, na predlog Zaštitnika građana, već isključivo sam Zaštitnik građana, nakon sprovedenog javnog konkursa.

Konačno, novi Zakon o Zaštitniku građana formalizuje postupanje po pritužbama. Naime, predviđeni su ograničavajući uslovi za podnošenje pritužbi koji se odnose na obavezu podnosioca pritužbe da pre obraćanja Zaštitniku građana pokuša da zaštiti svoja prava u odgovarajućem pravnom postupku pred organom uprave.

*2. Zakon o izmenama i dopunama Zakona o slobodnom pristupu informacijama od javnog značaja (u daljem tekstu: „**Zakon o slobodnom pristupu informacijama**“)*

Jedna od najznačajnijih novina koju donose izmene i dopune Zakona o slobodnom pristupu informacijama odnosi se na dužinu mandata i postupak izbora poverenika za informacije od javnog značaja (u daljem tekstu: „**Poverenik**“). Dakle, kao i što je to slučaj u novom Zakonu o Zaštitniku građana, mandat se produžava na osam godina, bez mogućnosti ponovnog izbora, dok se u izborni postupak uvodi institut javnog poziva.

Konkretno, sva zainteresovana lica će moći da podnesu kandidaturu za izbor Poverenika, dok će skupštinski odbor nadležan za državnu upravu (u daljem tekstu: „**Odbor**“) objaviti listu kandidata koju su ispunili sve zakonske uslove. Nakon toga, poslaničke grupe u Narodnoj skupštini iznose svoje predloge kandidata i dostavljaju ih Odboru koji većinom glasova od ukupnog broja članova bira Poverenika.

Dalje, izmenama i dopunama Zakona o slobodnom pristupu informacijama poširuje se krug organa javne vlasti, pa se tako osim državnih organa i pravnih lica koja su osnovana ili finansirana od strane državnih organa, **organom javne vlasti smatraju i fizička lica sa javnim ovlašćenjima**, poput javnih beležnika i javnih izvršitelja.

Zakonodavac takođe dodatno reguliše i **mehanizam prinude izvršenja rešenja Poverenika**. Naime, Poverenik je ovlašćen da kroz sistem izricanja novčanih kazni (u iznosu od 20.000 do 100.000 dinara) „prinudi“ organ vlasti da ispuni obaveze iz rešenja. U tom smislu, novčane kazne se mogu izricati više puta, odnosno sve dok organ vlasti ne postupi po rešenju Poverenika.

Zakon o slobodnom pristupu informacijama počinje da se primenjuje po isteku tri meseca od dana stupanja na snagu odnosno od 16.02.2022. godine.

Za sve dodatne konsultacije ili pravnu pomoć, možete se obratiti timu Tasić & Partneri putem maila na office@tasiclaw.com ili putem telefona na +381116302233.